

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine
professoris**

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. post. iii. d[omi]nicam Aduen[tus].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feria v. post. iij. dominicam Aduentus

Hora est ias

b zc. In omni oratione et obsecratione cum gratiatione petitiones vestre honorescat apud deum. Phil. iij. Hora est iam nos de somno surgere ut in omni oratione zc. Dicunt autem petitiores reges determinatae postulatores. Et ad hoc quod auctor deum innoscat tria requiruntur quod tanguntur in verbis predictis

Primum est spiritualis affectio: In omnioratione.

Sed secundum est sacre rei invocatio sive adiutoratio: In obsecratione.

Tertium est gratia actionis, de posterioribus his: et gratia actionis. De primo. i. Eze. xiiij. Orab spuorabo et mete. D. scd. iiij. Mach. viij. Facta obsecratio de misericorditer deum postulabat ut in fine seruis res ceciliaret. De tertio. j. Tim. iij. In oibus gratias agite.

Horae est zc.

Pro primo An per somnum petri contingat formaliter auferri habilitate nature ad bonum. Quidam, qui datus quantacumque quantitate fit nisi contingat ea diminuitur. Contingit etiam ea tandem totaliter formaliter consumi. Contra De nemine desperandum est in via: sed quantum peccatum habilitate habet bene facieendi.

Respondet Bonuentus. in. iiij. dist. xxxv. Absque dubio per culpam non contingit omnibus ut prius habilitate voluntatis ad bonum: si cur ne potest voluntas peccato defineretur esse. Qualiter autem per peccatum contingit minuitur humanae habilitas et nunquam consumitur: hec videatur esse ratio: quod eligabilis est a rectitudine in infinitum: sicut linea curva potest in infinitum prolongari sine eligari a rectitudine. Malum enim corruptum inclinatio est sive habilitate illam per elongationem a bono sic de Aug. Non enim corruptum est a se id quod est alius quam ei pars auctoratio: sed redditio ait a malum idoneum ad bonum et prius ad malum. Plana est autem per nunc est aliis ita indigna gratia quia adhuc possit esse indignior. et tamen nunc habilior est susceptibilis gratia. Hec bona. Pro fundamento. Non potest per se haberi quia maneat humanae ratione et ex natura sua habilitate humana ad remurmurandum per malum

z ad bonum aget. Vnde Aristoteles ethica Romana depicit ad optimam Persi. Cur nihil non licet iussit quodcumque voluntas stat propter et sed creta garbit in aure ne licet facere id quod videtur habere fas. Eius ergo quod. An per se mundus contingat zc. Dicitur vero utrum. Ex quo per se mundus contingat etiam in eterno. Per quod deducitur natura rationale de se ad bonum tendere quam ex propria opere huius facimus ad malum magis magis per suorum. Petre oportet quod videtur de Pau. iiij. Eze. v. Quis nos manifestari oportet in tribunale Christi ut reci. unde quod per gestum eius. sive bonum zc. Audite autem: lubrici: iniusti dorsi zc. Omnis ergo unusquisque malis quod videtur natura humana vilificauerit quam tuus dei filius tam excellenter honorificare voluit. Ecce ista vilificatione nature humanae per quam sic inhabens reddidit ad bonum: quod est aliquid quod quodammodo assilitur ad diabolum. Figuram. Mach. i. Antiochus edificauit abominationem idolum super altare dei. Spurcus: per se idolum diaboli. Idolum in se per se abominationem idolum. Ideo per se iniquitate odio habui et abominatus sum. Et Ezechiel. xvij. Abominationem feci de te.

Pro secundo. In secundo. Secundum est de natura figurae et de figura sublimatione. Assimilatio enim natura humana sublimatur ut eam per gratiam plenitudinem et ois scientie et sapientie per se sic fieret Christus homo caput totius ecclesie tam militaris quam triumphalis. Ubique notandum est Augustinus de qua religione christiana. quod triples est gratia in christo.

Prima est gratia personalis unionis. Secunda est gratia singularis perfectiois. Tertia est gratia capitalis transmutationis. Prima est personalis unitatis secundum quam natura illa unita est deitati. Augustinus. In rebus per se omnes illa summa est gratia per hoc unum est deo in unitate personae: et hec est gratia infinite liberalitas. Augustinus in omni. xxvij. Susceptio illam humanae caritatem illa merita processerunt: sed ab illa cuncta merita processerunt et ceperunt. Secunda est gratia singularis perfectiois quia alia christi est repleta. Colossians. i. In ipso placent oes inhabitare plenitudinem. Augustinus. lib. de qua religione christiana. xxxvij. Tertium Christus ab istate sue susceptiois accepit quod ad rostrum gratiae potuerat pertinere. Tertia est gratia capitalis transmutationis sive istruiciois ictus ab illo redundat gratia talios sic odor: a flore absque sui dumitur. Jo. i. De plenitate eius oes accedit.

Feria. V. post. III. dominicam.

nō est alia realis gratia personalis pfectiois in chro et grā capiū. Sic autē hāc grā dī caput oīm bonoꝝ. Nā sic a capite diriuat virtus motiva et gubernativa ad alia mēbra sic a chro diriuat tota grā iustor qua mouent et dirigunt ad bona opa. Jo dī eph. 1. Ip̄m dedit caput sup oīm ecclēsiā q̄ est corp̄ ipsius. Et col. 1. Ip̄e est caput omnis ecclēle. Sicut ergo oīs iusti membra chri q̄ pfecte quidē q̄ glaziminius aut pfecte p̄ grām et ad huc im̄pfecte q̄ solā fide. Nec solū est eoꝝ caput quo ad animam sed etiā quo ad corpus qd̄ etiā dī mēbꝝ chri. Lop. vj. Nescitis q̄ corpora vestra mēbra sūt chri. Unū dī glo. Chri caput est. nō solū aiariū: s̄ etiā corpora q̄ in gloriosa resurrexit. De pfectiōne suā hēbūt: q̄ sicut dī. Phil. iii. Reformabit corp̄ humilitatis nostrae configuratiū corpori claritatis sue. Ō ingelix mūdanorū. P̄ditio qui pot̄ voleant fieri mēbra diaboli q̄ chri. Ō q̄ beatus popuꝝ cuius dñs iestus caput est. Ō miserabilis societas cui dīaboloꝝ p̄ficit. Preest inq̄ nō in ordineſz in errore: non in gaudio sed in merore nō in bono: s̄ in malo. Studeam̄ igitur fieri mēbra non diabolis: s̄ chri q̄ caput est oīm iustor zne cū hoīm s̄ etiā angelorū. Unū eph. 1. Est stūtūtū eū. sc̄z chri deꝝ pat ad dexteram suā in celestibꝝ sup oīm p̄ncipiatū et pote statē: et virtutē: et dñationē: et omne nome qd̄ noīatur nō solū in hoc sclo sed etiā in futuro. Et col. ii. Caput est oīs p̄ncipiat̄ et p̄tatis. Unū angeli ab eo accipiūt illuſtrationē veritatis et bonoꝝ ac dulce. Cine sociūtatis. Unū. i. pe. j. In quē desiderat angeli p̄spicere. Ō igit̄ s̄ fatui q̄ a chro recedunt mūdo adhērētes q̄ sic sunt membra diaboli q̄ p̄ncipes est mūndi huiꝝ: vt h̄r. Jo. xiiii. Aet dīte. Dālign̄ est mūndus. Ostēdit placitū vultū s̄ finis est amar. P̄ditor certe est mūndus. Notate exēplum Erat quidā nobilis in austria totus mūndo dedit quadā nocte solus an castrū in virgulē pulcrū de floribus ut melius de mūndi p̄p̄a po s̄ cogitare descendit: qd̄ igit̄ dñs sup hūanā estimationē formosa se ei p̄ntauit dīces. Ecce assūm quā rāto amore dilexisti. Ille gaudēs eam p̄spexit. Et illa ait. Sicut me ante vidist̄ ita reſtro intuearis. Uidit itaq̄ eam in dorſo

plenam vērbibꝝ putredine et fetore. Et illa. Ego(ait) sum glā mūndi. Et sic imago dispaſuit: et nobilis ille de cetero mudi glāz ſēp̄lit. Et Jo. ii. Dūndus trāſi et et coepiſcentia eius.
Pro tertio. Audistis z̄c. Noteate q̄ Leb̄is solūmō p̄ mēbris suis venit: iō ſtudeatis mēbra eius fieri. h̄r em de p̄nia. dī. j. Omnis qui nō diligiſt solūmō beatitudiō mēbris chri paratur. Neq̄ ſufficiet ad h̄ q̄ aliq̄ sit mēbꝝ chri q̄ receperit characterē baptiſmalē et vocetur christia nūs nū ſidem chro custodiat quā promiſit. Naz ſicut p̄z l. ff. de re. iur. I. Eōtrac̄. Eōtrac̄ ex cōuentō ſeu mutua p̄missio ne legē accipiunt. Nēdubitetis. Multū christo displicet q̄ in eius exercitu ſint tot p̄ditors ſic in ecclā gerentes arma vīc̄ et insigniē aduersari. Audite: quis in exercitu regis prelumeret gerere arma aduersari: certe nemo. Multū igif magis tū mendū est z̄c. iuxta qd̄ h̄r matth. x. Eū tū mete q̄ potest aiam et corpus perdere in gehennam.

Feria. vii. post iiii. dūlcam aduētus.

Dīa est iā

Ih. z̄c. Pat dī q̄ exuperat oīm ſenſum cu. cor. et intelli. ve. Phil. iii. Surgatis a ſomno vt pax dei z̄c. Notā la est aut̄ triplex pax q̄ dici pot̄ pax dei. s. interna: ſratnā: et ſupna. De p̄ria Heb. xii. Pace ſeq̄mini: et ſeruomā ſine q̄ nemo videbit dei. De ſcōda. Eph. iii. Solliciti ſuare vnitate ſpūs in vinclo paſis. De tertia. Esa. xxxvij. Seſebit pp̄ls meꝝ in pul. pacis.

Pro p̄mo An peti ſomn̄ ex eo q̄ cor ruptiſt bonū et rātrariſt bono increato. Ō ſic p̄cūm facit hoīs p̄dō rebelle et rātrariū. Eōtra oīpotēti nihil p̄pugnare p̄t. Rādet bon. in. i. dī. xxxvi. Dālū et rātrariſt bono pot̄ intelligi duplī. Aut in ſe et ſm formā: et ſic cū ſumū bonū ſit bonū p̄ effentiā oīs no nihil ē ei rātrariū. Aut in ſuo effectu et opatiōe. Et ſic qdāmō pot̄ rātrariari et qdāmō nō. Naz duplī. Et pot̄ aliqd alicui repugnare in effectu. Aut ex parte virtutis